

Atlantic City, N. J. — Delega-
je na konvenciji stavbinskih de-
lavcev so sprejeli resolucijo, v k-
teri izrekajo obsodbo radi streli-
nja na izprte delavce v Toled
Ohio.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov na vas, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v oklepaju n. pr. (Maja 30-19) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovito je pravčasno, da se vam ne ustavi list.

NEPRAVA METODA.

V Tampi, Fla., je pet sto ženskih, seveda bogatih, organiziralo "Žensko obrambno ligo", ki bo imela nalogo, da izvohuni značaj ženina. Vsaka dekle ali petkrat ali še večkrat ločena žena, ki bo hotela stopiti v zakonski stan, se bo lahko obrnila na ligo, da izve vse podrobnosti o svojem bodočem ženinu. Ženam ne bo treba naznaniti svojega imena ali adrese, zadostovalo bo, da vpraša kakšnega značaja je njen bodoči ženin.

Ljudje so organizirali že marsikatero bedarijo, ali ta liga je krona vseh bedarij. Predvsem že vohunstvo samo nasebi dokazuje, da ženska ne ljubi svojega ženina, ker dovoli, da vohuni brskajo po privatnem življenju njenega ženina, ampak da jo vodijo popolnoma materialni interesi pri možitvi. Lahko se dogodi, da kasneje mož izve, da je njegova žena, ko je bila še nevesta, naročila vohunom, da preiskujejo njegovo življenje. Posledica tega bo, da je šel mir v zakonu k vragu. Mož si bo pač mislil, preje nisi ti meni zaupala, zdaj pa jaz tebi ne zaupam. Nezaupnost bo tukaj, z njo pa seveda tudi prepri.

Dogodi se lahko, da bo ženin, ki mu je odpovedala nevesta, izvedel, da ga je nevesta zapustila, ker ga je liga pri nji lepo počrnila. Može imajo o življenju drugačne nazore, sledila bo tožba za veliko odškodnino radi obrekovanja. Liga se bo kmalu prepričala, da se vohunstvo ne izplača.

Dogodi se lahko pa še nekaj. Liga bo mogoče očrnila vse žene in neveste bodo spoznale, da ni liga nič drugega, kakor velika zapreka, ki jim brani stopiti v zakon. Opustile bodo ligo, ki bo prenehala s poslovanjem, ker se ne bo nobena dekle več nanjo obrnila, da vohunari za njenim ženinom.

Še ena stran stanovanjske mizerije v New Yorku. — V zadnjem času se mnogo čita o stanovanjski mizeriji v New Yorku in zanjo so bili že navedeni razni vzroki.

Neki komisar, ki preiskuje vzroke stanovanjske mizerije, poroča, da je v New Yorku eden in dvajset tisoč praznih hiš, ker so u takem stanju, da se ne more v njih stanovati. Krivda zadene hišne posestnike, ki niso na hišah izvršili potrebnih popravil. Ali krivda zadene tudi mestne uradnike, ki niso prijeli hišnih gospodarjev, da na hišah niso pravočasno izvršili potrebnih popravil.

Če bi bilo teh 21,000 hiš v dobrem stanju, bi ne primanjkovalo stanovanj in posestniki bi se ne upali navijati stanarine navzgor.

Vlada na Wall Streetu. — "V senatu se razburjajo radi dejstva, da je mirovna pogodba prej prišla na Wall Street kot v Washington. Zakaj se razburjajo? — Ko je nekoč Frank Mundsey v New Yorku pogostil lorda Northliffa iz Anglije, je povabil na pojedino vse velike finančnike, razen Rockefellerja; okrog mize so sedeli J. P. Morgan, E. H. Harriman, Westinghouse, Widener, H. H. Rogers in drugi in poslušali so govornike. Tedaj je pristopil k Northliffu neki časnikar in mu dejal: "Gostija je zanimiva radi tega, ker ni tukaj predsednika Združenih držav, ne govornika nobene države niti enega kongresnika in senatorja, ne sodnika, ampak vlada Združenih držav sedi nocoj z Vami pri tej mizi."

Danes ni več tako slabo kot je bilo svoječasnno, ko so v Washingtonu čakali, kaj porečejo na Wall Streetu v New Yorku. Kljub temu je pa še precej vladne moči na spodnjem koncu New Yorka in zaradi tega ni nič čudnega, če je finančna vlada v New Yorku prej dobila v roke mirovne pogoje iz Pariza, kakor pa politična vlada v Washingtonu. — Arthur Brisbane.

Ponizanje uniforme. — National League for Women's Service" oglasa v časopisih za ponošeno civilno obleko. Liga pojasnjuje, da je obleka namenjena za vojake, ki se vračajo iz Francije brez denarja. Dalje pravi liga, da je obleka potrebna takoj, kajti delodajalci neradi vidijo, da vojaki pridejo na delo v uniformah, ker to povzroča preveč poverjenja med delom, torej izgubo časa.

Patriotičen nauk se glasi, da je treba spoštovati vojaško uniformo. Toda delodajalci lahko osmešijo in ponizajo uniformo kakor hočejo, pa so kljub temu dobri patriote. Kako je to mogoče?

DOPISI.

Poziv ne polletno sejo "Save".

V torek dne 10. junija se vrši glavna polletna seja pevskega društva Sava v prostorih S. N. P. J. Namen te seje je obuditi večje zanimanje za petje. V Chicago ste samo SNPJ na stotine članov, ki so pristopili v rečeno organizacijo radi tega, ker je napredna. Chicago je središče napredne ideje ali res ni prostora v naprednem Chicago vsaj za eno napredno pevsko društvo?

Peveev in dobrih glasov je dovolj, treba je, da jih zberemo in napravimo iz Save res tak zbor, ki bo ponos Chicago. En večer na teden se lahko vsak odtrga; dolžnost vsakega je, da žrtvuje ne samo par centov za podporo napredne literature ampak tudi par minut svojega časa.

S tem namenom smo sklicali polletno sejo pevskega društva Save; seja se začne ob osmi uri zvečer, po seji je vaja kot navadno.

Sava šteje lepo število pridnih in navdušenih pevcev — a v tako veliki slovenski naselbini bi štela lahko vsaj petkrat toliko. Odkar je zaspalo pevsko društvo Orel, nismo imeli več let nobenega naprednega pevskega zbora. Ustanovili smo Savo, ki napreduje polagoma in obeta postati najboljši pevski zbor, če bo dovolj podpore — ne toliko v denarju kot v pevih.

Ne pozabite priti prihodnji torek zvečer v dovrano SNPJ. Savan.

Davis, W. Va. — Po dolgem času se je pričela tudi tu pri nas narava odetati v zeleno obleko. Kako prijazno se je sprehajati ob šumnem potoku in med cvetočimi grmi, ter poslušati veselo pitje petje in vdihavati sveži majniški zrak. Da, krasna si priroda in oživlja vsako živo bitje.

V tukajšnji naselbini imamo sedaj neprostovoljne počitnice sicer ne vsi, ampak samo oni, kateri so ostali zvesti delavskim načelom in principom. V tukajšnjem premogokopu smo namreč stopili v stavko, ker so nam hoteli privatni podjetniki znižati plačo od 12 do 20 odstotkov. V družbeni prodajalni pa o tem niso hoteli nič vedeti, da bi tudi oni znižali za toliko odstotkov cene življenjskim potrebščinam, ampak so še nekatere stvari podražili.

Toda ne razumem, kako da morajo biti še nekateri delavci tako kratkovidni in ne izpregledajo, kako velika krivica se jim godi. Ne izpregledajo da bi nekateri privatni podjetniki najraje videli da bi jim delavci delali in garali po 24 ur na dan in zastoj. Kolikor bi jim dali v obliki plače, to bi morali znositi vse zopet nazaj v družbene prodajalne.

Ne morejo razumeti, da je edina odpornost trdna delavska organizacija. Veliko tukajšnjih delavcev je še, kateri so odločni nasprotniki vsake delavske organizacije in pravijo, kaj mi pa koristi organizacija. Delati moram vseeno. Gotovo, vsakdo mora delati in nihče ne živi brez dela. Seveda se to razume samo za delavce, ker je veliko privatnih podjetnikov, za katere delajo delavci. Toda, čemu bi garali in delali po 10 in 11 ur na dan, ako je že takorekoč zakonit osemurni delavnik. Tudi delavci so upravičeni do boljšega življenja, ker edino oni preživljajo ves svet.

Ali ni vnebojoplača krivica, ako namerava privatni podjetnik ukrasti iz žepa delavcu en dolar ali pa še več, za katerega se je moral truditi v potu svojega obraza 11 ur globoko pod zemljo.

Radi tega bi bila najsavetejša dolžnost vsakega delavca, da se organizira v delavski organizaciji, katera se bori proti privatnemu izkoriščanju in za zakonite pravice. Čemu bi ravno delavci žrtvovali vse svoje zdravje in celo življenje v zabavo in brezskrbno življenje le nekaterih osebah? Ali niso tudi delavci upravičeni do boljšega življenja? Ali ne vzdržujejo ravno delavci ves svet?

Gotovo, da bi nekateri privatni podjetniki najraje videli, da bi prišli zopet oni časi, ko je bil delavec v popolnem pomenu besede brezpraven suženj in je moral delati, kakor mu je gospodar veleval. Videli bi najraje, da bi ostal delavec popoln ignoran v vseh stvareh, da bi nikdar ne imel prilike se kaj izobraziti ali dobiti boljši vpogled v človeško družbo.

Radi tega se pa tako ustavlja vsakemu napredku delavskega razreda in tega so proti skrajšanju delavskih časa, proti povišanju plače in sploh proti vsakemu izboljšanju delavskih razmer. Branijo in protivijo se z vsemi štirimi proti vsakemu delavskemu napredku.

Toda delavci tega ne moremo prepustiti in dobiti moramo vse delavske pravice, do katerih je vsak človek upravičen. Radi tega je najsavetejša dolžnost vsakega delavca, da se organizira politično in strokovno.

Sramota je pa za nekatere tukajšnje delavce, kateri so postali izdajalci svojih stanovskih tovarišev ter hočejo še nadalje ostati brezpravni sužnji. Med temi je še nekaj rojakov in sicer takih, katerim je najmanj potreba izdati svoje tovariše. Ko bi bili to družinski očeti s kopico otrok bi jim nihče toliko ne zameril, ker vsakdo ve, kako je preživeti kopico otrok v sedanjih razmerah. Toda med stankolomce so vstopili ravno mi, kateri imajo skrbeti edino samo zase in za nobenega drugega. Družinski oče s petimi ali šestimi otroci se bori za svoje delavske pravice, samec pa hodi po judeževе groše. Ne morem najti izraza za te garjeve.

Toda upam, da bodo tudi ti izdajalci delavskih interesov enkrat izpregledali in se pridružili drugim zavednim delavcem, ako imajo le še količjak svojega razuma. Spoznali bodo, kako krivico delajo svojim tovarišem delavcem, kateri se borijo za boljši kosček kruha. S tem bodo pripoznali svojo sramoto.

Bodimo solidarni v tem pravičnem delavskem boju ter se ne pustimo izživati od kakih najetih hujskačev, ampak obdržimo si hladno kri in zmaga nam je zagotovljena.

Pika.

White Valley, Pa. — Nesreča nikdar ne počiva, pravi pregovor. In ta prislovica se je uresničila tudi pri meni ko me je obiskala nesreča.

Po kratki a mučni bolezni mi je namreč preminula moja ljubljena soproga Josefina, s katero sem bil poročen samo en mesec. V bolnišnico je odšla 21. maja in se je mogla podvreči operaciji na vratu, ker je imela takozvano gošo (goitre). Toda podlegla je operaciji in umrla 26. maja.

Pogreba so se udeležili skoraj vsi tukajšnji rojaki in društvi SNPJ in SDPZ z zastavami.

Pokojnica je ravno nameravala pristopiti k društvu SNPJ, toda prehitela jo je smrt.

Opozarjam rojake, kateri še niso pri nobenem podpornem društvu, da pristopite in nikar ne odlašajte, ker ne veste kdaj in kje vas čaka nesreča. V kako pomoč in tolažbo, da je podporno društvo, to lahko razvidite.

Tem potom se najlepše zahvaljujem vsem udeležencem pogreba.

Pokojnica zapušča tukaj soproga, 4 brate, eno sestro in mater. Lahka naj ji bo zemlja.

Mike Barbich.

Meadow Lands, Pa. — Ravno ob pravem času dospela s prijateljem na postajo Illinois Central železnice, ko pridrvi vlak, kateri je naju odpeljal proti domu na počitnice. Akoravno sva bila prijatelja, se kljub temu nisva vozila v enem kupeju. Vzrok temu je, ker so njemu dišale Evine hčerke, meni pa kot strastnemu kadilec demon nikotina.

Vlak se je pričel pomikati in po kratki vožnji smo dospeli na most, pod katerim šumi mogočena reka Mississippi. Po dveurni vožnji dospemo v Rockford, Ill., kjer je čakalo veliko število odpuščenih vojakov 33. illinojske divizije. K meni prisede vojak srednje postave in zagorelega obraza. Parkrat me pogleda in nato me vpraša, od kje da prihajam in kam da sem namenjen. Ko mu odgovorim, da prihajam iz Dubuque, Ia., vseučilišča ter da sem namenjen v Pennsylvanijo, sva postala že prijatelja. To sem sklepal iz tega, ker mi je ponudil lepo dišečo francosko smodko. Vprašam ga, kako da je bilo na bojišču, narkar mi on odgovori, da so imeli razne težave, posebno še v bitki pri Verdunu. Pristavil je tudi v nekakno ostrejšem tonu, da so bili oni tisti (33. divizija namreč), ki so pognali Nemce nazaj pri Verdunu. Rekel je, da so tako hudo obstreljevali sovražne čete s topništvom, da so jih popolnoma od-

rezali od glavne armade in da so v prednjih vrstah umirali od gladi, ker niso mogli dobiti nobenega živeža.

Nadalje ga vprašam, kaj je njegovo mnenje glede prohibicije, katera se nam obeta s prvim julijem. Nato mi on odgovori, da če so bili zmogni uničiti moč nemškega militarizma, da bodo tudi tukaj toliko močni, da preprečijo nakane nekaterih zagrizencev in fanatikov. Pristavil je tudi, da so oni šli v boj za demokracijo, ter sedaj; ko so prišli domov, isto hočejo uživati.

Povedal bi mi še več, toda žal, dospeli smo že v Chicago.

Tu se zopet snideva z mojim prijateljem-sošolcem, ter ga takoj vprašam, ako se je že morebiti zaljubil v katero med vožnjo. Odgovor mi ni nič dal, samo otožno me je pogledal, kar mi je bilo v dokaz, da nekaj ni prav v njem.

Ker sva prišla iz suhe države, ni čudno, da sva si privoščila vsak en par požirkov dobre pijače, do katere nisva imela prej prilike. Mojega prijatelja je pot peljala v N. Chicago, jaz sem se pa odpeljal v Penna.

Solsko leto se je končalo četrtega junija in sedaj imamo trimesečne počitnice.

Tem potom pozivljam slovenske fante in dekleta, kateri še ne zahajate v šolo in kateri imate veselje do učenja in izobrazbe, da se prigrbite. Kajti sedaj je čas, da si pridobite potrebno izobrazbo. Jaz sem ravno dokončal eno šolsko leto in mi ni prav nič žal za ono malo voto denarja, katerega sem porabil za učenje.

V Dubuque College ima vsakdo priliko priučiti se raznih jezikov kot angleškega, francoskega, nemškega, španskega, češkega, starolatinskega in starogrškega in poleg tega pa še izpolniti znanje v slovenskem jeziku. Poleg teh predmetov se podučuje tudi godba in petje ter telovadba in drugi raznovrstni športi. Kakor se je izreklo vodstvo tega zavoda, nameravajo ustanoviti prihodnje leto tudi žensko godbo.

Torej slovenski fantje in dekleta, na noge in ne zamudite lepe prilike, katera se vam nudi. Vsi, kateri imate resen namen prigrbiti se za drugo šolsko leto, katerega se prične 4. septembra in ki želite kakega pojasnila, da se obrnete na moj naslov in pripravljem sem dati vsakomur potrebna in zaželjena pojasnila glede šole. John R. Šprogar, Box 272. Meadow Lands, Pa.

Chisholm, Minn. — 3. junija zvečer se je vršil tukaj velik mednarodni delavski shod v Lovrene Kovačevi dvorani. Na tem shodu je nastopilo več govornikov in med njimi tudi John G. Soltis, kateri je navzočim delavcem in sploh udeležencem pojasnjeval sedanjí politični položaj z ozirom na delavske razmere. Poročevalec.

Chisholm, Minn. — Dne 27. maja je ubilo v enem tukajšnjem rudniku rojaka Josip Mihelčiča, ki je bil član društva "Karl Liebknecht", št. 110 SNPJ. Pogreb se je vršil civilno naslednji dan.

To je bil prvi civilni pogreb v tukajšnji naselbini in radi tega so nekatere osebe nejevoljne posebnost je tukajšnji župnik. Vzrok da se je vršil civilni pogreb je ta, ker sem šel dvakrat v županišče in obakrat je bil župnik v postelji in nisem mogel govoriti z njim glede pogreba. Ko sem prišel tretjič v županišče, mi je povedal njegov pomočnik, da lahko opravi vse opravilo in da za to računa \$26 in sicer za našo \$15 in pogreb pa \$11. — Ker je bil pa ta račun nekoliko previsok, sem rekel, da ne plačam toliko in posebnost ne, ker je zahteval, da naj mu plačam naprej.

Radi tega se je vršil pogreb civilno in ker se je tudi njegova sestra, moja žena izrekla za to. To pojasnim radi tega, ker sedaj župnik kriči na prižnici, da njega ni nihče vprašal in da ni nihče prišel v županišče. Gotovo, da ni bil nihče pri njemu, ker je bil v postelji, nisem mogel govoriti z njim.

Še celo grozi mi, česar se pa jaz ne bojim prav nič, ker ne maram imeti prav nič opraviti z njim in ga ne bom nikdar rabil.

Kar se tiče delavskih razmer v tukajšnji okolici, je isto, kot je bilo pred nekaj meseci. Zaslugek je še priličen, toda brezposelnih je pa tudi veliko število.

Martin Champa.

New Duluth, Minn. — Tužnega srca javljam žalostno vest, da smo izgubili iz svoje srede zvestega druženega člana Josip Tamljanoviča. Doma je bil iz Lj na Hrvaškem.

Pokojni brat se je smrtno ponesrečil v tukajšnjih jeklarskih delavnicah (Steel Plant). Star je bil šele 35 let ter zapušča tukaj žalujočo soprogo s šestimi nepreiskrebljenimi otroki, tri brate in več drugih sorodnikov.

Bil je dober in zvest član društva "Leo Tolstoj", št. 205 SNPJ. Naše društvo obstoji že šest let in to je prvi smrtni slučaj in še ta je bil žrtev privatnega izkoriščanja, ker se nekateri velepodjetniki ne brigajo dosti za razne varnostne naprave.

K zadnjemu počitku ga je sprejelo naše društvo ter društvo "Hrvaške Zajednice". Pogreb se je vršil 31. maja t. l.

Naj mu bo lahka svobodna zemlja. — Društveni odbor.

S pota. — V Chisholmu, Minn., se je pričelo tudi živahno življenje, ko je nastopila spomlad. Prvega junija je priredila tukajšnja slovenska mladina zelo lepo predstavo s petjem in deklamacijo. Prireditelj take vrste je bila prva na slovenskem odru v tukajšnji slovenski naselbini. Akoravno nimajo tukaj slovenskih šol, kljub temu so vsi popolnoma pravilno izgovarjali slovenske besede.

Okoli Eveleth, Minn., so se pa rojaki naveličali samskega stanu ter pričeli zapuščati bečlarijo. Pred kratkim se je poročil rojak F. Džuta s gđe. M. Jugovic, ki je bila tukaj rojena. Svadba se je vršila popolnoma domače. Nadalje se je poročil rojak Ludvik Klun doma nekje od Ribnice z gđe. Prznik. Priprave pa delajo, da stopijo v zakonska nebesa rojak Mike Movrin, doma iz Starega trga pri Črnomlju z gđe. Omerzel; rojak Jakob Setnikar, doma iz Polhovca Građen, ki je zaročen z gđe. Lukave iz Eveleth in rojak Joe Kralj, doma iz Starega trga pri Črnomlju z gđe. Anna Zidar.

V tukajšnji okolici sedaj pridno kmetujejo in ob prostem času pa ribarijo.

Matija Pogorelec.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

A. Oblak, Pullman, Ill. — Sedaj sta samo dva teritorija v Združenih državah in sicer "District of Alaska" in Havajsko otočje v Pacifičnem oceanu; Alaska in Havajsko otočje nimajo nobenega zastopnika v kongresu; pošljejo samo po enega delegata v zbornico, katera pa nimati volilne pravice.

Portorico in Filipini imajo pa svojo zbornico. So samo pod protektoratom Združenih držav.

Panama je ozek pas ozemlja ob panamskem prekopu in ima svojega gubernerja.

Država Illinois pošlje 25 zastopnikov (Representatives) v zbornico Washington, D. C. in 153 v Springfield.

V Springfieldu, Ill., je 51 senatorjev.

ROMANJKANJE MORNARJEV V TRGOVSKI MORNARICI.

Washington, D. C. — Mr. Hurley, predsednik plovnega odbora, je izdal oklice na ameriško mladino, da se posveti mornarskemu poklicu. On apelira na mladeniče, ki so spolnili osemnajsto leto, da postanejo mornarji na trgovskih ladjah. Mr. Hurley pravi, da Amerika ne bo imela svojih trgovskih mornarjev, da je nemogoče misliti, da bo imela veliko trgovsko mornarico.

Iščejo jih seveda za vse mornarske poklice: oficirje, mašinste itd. V svojem okliem pravi Hurley, da bodo mladeniči prejeli li brezplačen poduk v navigaciji in strojništvu.

Kdor hoče dobiti natančne informacije, naj se obrne na sledeči naslov: Shipping Boards recruiting service, Henry Howard Custom House, Boston.

ITALIJA JE DOBILA NOVO POSOJILO.

Washington, D. C. — Italija je dobila deset milijonov dolarjev novega posojila. Dolg Italije Združenim državam znaša \$1,581,500,000, ves dolg zaveznikov je pa dosegel vsoto \$9,390,219,124.

V vojnovarčevalnih namizih je denar najboljša naloga.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

Ameriške vesti.

LODGE PRIPOVEDUJE, KAJ JE VIDEL V MIROVNI POGODBI.

Washington, D. C. — Razprava o mirovni pogodbi, ki jo ima baje Will Street, ni pa v rokah senatorjev, je koncem tedna postala obširna v senatu. V četrtek ni bil storjen še nobeden definitivni zaključek v tem oziru.

Za upravo je govoril senator Hitchcock iz Nebraske, ki je predlagal, da pride njegova rezolucija na dnevni red, ki predlaga, da senatni odsek preišče, na kakšen način je prišla mirovna pogodba v roke finančnikom v Wall Streetu.

Opozicijske republikance je vodil senator Lodge. Senator Johnson je zavzel stališče, da predsednik Wilson gotovo ne bo zdaj nasprotoval, da se mirovna pogodba izroči senatorjem, ko je že v rokah finančnikov.

Skozi pet ur so se sukali govori republikancev okoli teh točk:

Da imajo posebni interesi v Wall Streetu mirovno pogodbo.

Da je bila priobčena v Nemčiji in v nevtralnih evropskih deželah.

Da se noče mirovne pogodbe izročiti senatu in ameriškega ljudstvu.

V debati se je pokazalo, da so republikanci solidarni in da pridebno zase mogoče tudi nekaj demokratov.

Senator Hitchcock je postal v debati precej razgret in govoril je, da je bila kopija mirovne pogodbe ukradena, tako da mu je senator Lodge zaklical, naj bo previden, da preveč ne ostraši boječih senatorjev.

„Če je imel senator iz Massachusetts pogodbo v svojih rokah, je držal ukradeno reč — reč, ki je bila pridobljena mogoče s podkupnino, reč, o kateri so predsednik in drugi mednarodni zastopniki v Parizu objubil, da se radi javnih interesov ne objavi iz razloga, da se ne otežkočujejo pogajanja v pogodbi,“ je rekel senator Hitchcock, ki je nadaljeval:

„V tem je zapopaden najbolj škandalozen napad na predsednika. To povzroča v javnosti mnenje, da postoji tajni dogovor med komisijo, kateri načeluje predsednik v Parizu, in biznisiškimi interesi v New Yorku, da dobe preje informacije kot senat — to je strašna obtožba.“

Senator Lodge je odgovarjal in je dejal, da mu je pogodba glede Nemčije pokazal njegov prijatelj, ki ni v zvezi z nobenimi interesi, ampak živi kot zasebnik. Vprašal ni, na kakšen način je prišla pogodba v njegove roke. Dejal je, da ne more povedati, imena. Če bi smel povedati ime, tedaj bi svet vedel, da ni pogodba prišla v njegove roke po korupciji.

Senator Williams je izjavil, da je bilo od začetka opaziti, ko je prišla razprava o mirovni pogodbi, da se namerava oblatiti predsednika. Povdarjal je, da so ljudje, ki imajo mirovne pogodbe, republikanci, ali pa finančni magnati, ki je član republikanske stranke.

NOVE VRSTE PROŠNJA ZA SODNIJSKO PREPOVED.

Toledo, Od. — Tukaj je znana tvrdka Willys-Overland, ki izdeluje avtomobile, izprla svoje delavce. Zdej je bila zveznemu sodišču predložena peticijska, da tvrdka prične zopet s svojim obratom in da je brezposelnim delavcem prepovedano se vtičati v obrat tvrdke. To je torej peticijska za sodnijski ukaz in sodnijsko prepoved obnem, kar je nekaj popolnoma novega v zgodovini ameriških delavskih bojev. Razume se samoposedi, da za peteniti stoji kompanija, kajti peteniti prosijo sodišče, da ukaže kompaniji prirediti z obratom, obnem pa prosijo tudi za sodnijsko prepoved, ki naj prepove izprtim delavcem motiti obrat družbe.

Kompanija je izprla delavce, postavila jih na cesto, zdaj pa zahteva, da naj ji sodišče pomaga, da ti delavci ostanejo izprti. Tako zahteva pokazuje podjetniško nesramnost v polni in pravi luči. Kompanija ne more utajiti, da beseda brezposelnih ne pomeni izprti delavci. Če pa družba meni, da se beseda brezposelnih razteza na vse brezposle delavce, je njena zalina radi nemirov, kateri so zopet izbruhili v tamošnji okolici.

Razpis državnega posojila. — Belgrajska vlada je razpisala državno posojilo v znesku 200 milijonov kron. Podpisovanje se je vršilo od 23. aprila do 8. maja.

Vojno stanje v Bosni. — Vojno poveljstvo v Sarajevu je razglasilo vojno stanje v okolici Bjele na radi nemirov, kateri so zopet izbruhili v tamošnji okolici.

še brezposelnim delavcem prepovedati pohajanje pred njeno tovarno, dasiravno so ulice splošno občinska last, ne pa privatna lastnina družbe.

VAŽNI ZAKLJUČKI SPREJETI V SENATU.

Washington, D. C. — Senat je z ozirom na mirovno pogodbo sprejel zelo važne zaključke. Sprejeta je bila Johnsonova rezolucija, ki apelira na državnega tajnika, da predloži senatu mirovno pogodbo, ki je bila priobčena v Nemčiji, izročena nemški vladi in katera je bila izročena nekaterim favoriziranim interesom v tujemstvu in doma.

Sprejeta je bila Hitchcockova rezolucija, ki nalaga senatnemu odseku za zunanje zadeve, da preišče, na kakšen način je prišla mirovna pogodba v roke finančnim interesom v Wall Streetu.

Dalje je bila sprejeta rezolucija senatorja Boraha, ki izreka simpatije gibanju Ircev za samostojnost in priporoča mirovni konferenci, da zasliši irske voditelje za irsko samostojnost.

ŠKANDAL V DRŽAVNI KAZNILNICI.

Lansing, Neb. — Legislativni odsek je najel posebne računske pregledovalce, da pregledajo knjige v državni kaznilnici. Preiskava dokazuje, da manjka \$754.014, ki so bili prejeti za laneno vezilo za snope, izdelano v državni kaznilnici.

To odkritje je povzročilo splošno senzacijo in škandal skušajo zdaj znižati z vestmi, kdo je imel pravico prodajati vezilo zunaj države. Fakt je, da manjka skoraj tri četrtinke milijona dolarjev v blagajni in da se ta denar nahaja v nepravem žepu ali v blagajni. Zdej, ko je ta resnica dognana, je lahko prijeti krivice.

Ljudstvo v Michiganu nestrno pričakuje, da oblasti nastopijo proti krivcem in da se preneha z dolгими izjavami v časnikih nasipati ljudstvu pesek v oči.

Kdor je zakrivil ta primanjkljaj, naj nosi tudi posledice. Tak je ljudska sodba.

POLICAJA OBTOŽENA UMORA.

Chicago, Ill. — Policaja John Spence in John Kosmal v West Hammondu sta bila aretirana na obtožbo umora. Tiralnici proti njima je izdal kriminalni sodnik Kersten.

Po izjavi strojnikov sta policaja s silo vdrli v dvorano, v kateri so obdržavali nedolžno zabavo, da zanetita pretep. Potegnita sta samokres in sta oddala več strelcev, ki so ubili Martin Hemphilla.

PRVI PORAZ NAJBOLJ ZAGRIZENIH PROHIBICIONISTOV V CHICAGU.

Chicago, Ill. — Občinski zdravstveni odsek je priporočil občinu skemu svetu, da zopet dovoli kadenje na vlakih naduljene železnice. Zdravstveni komisar je seveda temu priporočilu nasprotoval, toda občinski svetovalec se ni oziral na njegov vgovor. To je bila prva zmaga, ki je bila izvojevana proti prohibicionistom, ki hočejo ljudem prepovedati kadenje. Boj proti te vrste prohibiciji je vodil občinski svetovalec Henry S. Blum, ki je dejal, da stvar sega malo predaleč, ako se hoče prepovedati kadenje ljudem, ki se morajo voziti ure in pol dalje domov.

NE ČITAJTE TEGA AKO STE POPOLNOMA ZDRAVI.

Ako pa trpite valed slabe inbolne krvi ali oslabele živce, ako sate popolnoma zmučeni in utrujeni, utrujeni od prevleke dela, predolgih ur, ako se počutite utrujeni v jutro kadar ste vstali. Ako ste slabi v hrbtu, ako vas zapuša spomin, ali če se smatrate da niste mož ali žena kot bi morali biti zdravi in močni, tedaj bi vi morali takoj prirediti živati sleden sestavino.

HERBVIN — FOR RICH RED BLOOD

To čudotvorno zdravilo zelo priporočljivo za oslabele ljudi. To zdravilo vam povrne, veselje, energijo, in ponovi življenje vaših živcev. Po uporabi tega zdravila nekaj dni boste h valedni dnevu ko ste prvkrat čitali ta oglas.

Prodaja se pod jamstvom pri:

THE HERBVIN MEDICINE COMPANY
DEPT. C. PITTSBURGH, PA.

Cena en zavoj \$1.00 dovolj za en mesec zdravljenja. Šest zavojev s polnim zdravljenjem stane pa \$5.00. Gotov denar, Money order, ali pa znakke se se lahko pošlje.

SEVEROVA ZDRAVILA VZROČUJEJO ZDRAVJE V DRUŽINAH

Slabi živei

povzročajo mnogobitvne bolezni. Malo drugih maladij je, ki so bolj trpeče in povzročajo toliko potrtosti kakor živčne bolezni. Valed tega je treba takojzno zdravljenje. Med drugimi zdravili, pripravljenimi za take slučaje se je

SEVERA'S NERVOTON

(Severov Nervoton) mnogokrat obnesel kot najboljši pripomoček. Priporočamo ga vam kot sredstvo v slučaje duševne potrtosti, insomnije ali izgube spanja, nervozno izčrpanje ali omemlost, histerije in nervoznosti sploh. Ojda oslabele živce, jih poživja in tako ojda ves živčni sistem, da more vzdržavati napor in odgnati bolezni. Napredaj v vseh lekarnah. Cena \$1.25.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

POZOR ROJAKI!

V najem se odda stanovanje 4 ali pa 8 sob, na lepem prostoru. Po nizki ceni. Pridite in si oglejte, je le pol bloka od Grand ave. Oglasite se pri lastniku: Joseph Sernel, 535 N. Wood Street, Chicago, Ill.

POZOR!

POZOR!

Izšel je novi obširni cenik

Domačih Zeliščnih Zdravil

(priporočenih po župniku Kneippu) Poleg vsakega zdravila je na kratko razloženo, za kaj in pri kateri bolezni se rabi.

Ta cenik bo vodnik k Vašemu zdravlju. Pišite ponj še danes. Pošljem ga brezplačno.

MATH. PEZDIR,
Box 772, City Hall Sta.
NEW YORK, N. Y.

NE VESTE KAM BI ŠLI V NEDELJO?

Poskusite z izletom k Ant. Mladiču v Algonquin, Ill. Je samo 45 milj severozapadno od Chicago. Krasen kraj ob Fox-Riverju, dovolj hladne sence, ribolov, svažna prenočišča, domača kuhinja in dovolj mokrote, od bistrice studenčnice navzgor. Železniska zveza a Chicago je dobra. Na Northwestern postaji dobite vlak za Algonquin štirikrat na dan; nazaj odhaja vlak trikrat dnevno. — Ravno prava daljava od Chicago je za izlet z avtomobilom. Ko pridete v Algonquin, vprašajte za "Dancing Pavilion" in vsak Vam pove za moj prostor. Anton Mladič, box 59, Algonquin, Ill. (Tel. Algonquin 10.)

Zenske nerednosti in oslabelost.

Zenske. Čemu še nadalje trpeti, ko je pa vendar tu prilika za izboljšanje. Veliko žensk meni, da valed njih spola morajo trpeti vse svoje življenje najhujše trpljenje, hrtbošča, glavobol, nervoznost in mnoge drugih enakih oslabelosti. Čemu še nadalje živeti v tem položaju? Nake čudovito zdravilo VIBURNUM COMPOUND za zenske nerednosti vdrati velike mrtvaških znamenj iz hrtboš vrt. Odravnja in ponovno stane pri ženskem spolu ter ohrani moškost zdravniki račun in celo operacijski nož. Vsako trpljenje in bolezen imam kakšne slabše posledice. Ovrne obraz, uneti lepota, uneti blaginjo in v vas naredi kot staro ženo še ravno ste se v mladih letih. VIBURNUM COMPOUND je zelo prebno zdravilo za one ženske ki trpejo valed ženske oslabelosti. Ako trpite valed izgube slasti do jedi, bledo kožo, bolečine v oblikih, bolečine pri srcu, splošne bolečine v hrtbenih in plečih. Kislj, težki odtok voda, neobčutje, serbočine, histerije, zaprtice, zabuhlost, bolečine v delih života, pomankanje moči, bolečine v nogah in prebujenje. Narofite si tega zdravila vsako važnega spola in boste hrtbošča in valed življenja. Če ste čitale ta oglas v listih. V kritičnih dneih spremembe ženskoga življenja, v času nezmožnosti je to zdravilo velike vrednosti vsem ženskam. Pišite še danes in jutri boste že lahko v druge zdravilne ženske. Narofite si za popolno zdravljenje. Šest zavojev zadostuje v največ slučaji in stane le deset dolarjev. Šest zavojev stane pa dva dolara. Zastonj damo dvanaest zavojev za deset dolarjev in tri zavojev damo za \$5.00.

Prijazno pri vstavljanju. Vredno milijono bolnihmi. Lazz Medicine Co., 151 Lazz Bldg., 412 Fourth Ave., Central P. O. Box 962, Pittsburgh, Pa.

Pošljite še več v znakih za vojni davek za vaš zavoj ki ga naročite. Še ne prodava v nobeni lekarni.

POŠLJITE ŠE VEČ V ZNAKIH ZA VOJNI DAVEK

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

Ustanovljena 9. aprila 1904.

Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

GLAVNI ODBOR ZA DOBO 1919-1922.

Izvrševalni odbor.

UPRAVNI ODESK.

PREDSEDNIK: Vincenc Canjar, 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
PODPREDSEDNIK: Anton Hrašt, Box 140, Canonsburg, Pa.
TAJNIK: John Verderbar, 2708 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
BLAGAJNIK: Anton J. Terhovec, Box 1, Cicero, Ill.
UPRAVITELJ GLASILA: Filip Godina, 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

POROTNI ODESK.

Jede Ambrošič, predsednik, Box 351, Canonsburg, Pa.
John Underwood, 406 Hay St., Springfield, Ill.
Martin Zalesnikar, Box 278, Barberton, Ohio.
Jos. Radišek, Box 432, Smithton, Pa.
Frank Semrak, 5800 Prosser Ave., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI ODESK.

OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
VZHODNO OKROŽJE: Rudolf Pisterich, Box 436, Bridgeville, Pa.
Anton Radišek, Box 73, Wick Haven, Pa.
ZAPADNO OKROŽJE: Anton Šolar, Box 104, Gross, Kans., za jugozapad.
Leo Kuhar, Box 248, Gilbert, Minn., za severozapad.

Nadzorni odbor.

Matt Petrovič, predsednik, 14815 Hale Ave., Collinwood, Ohio.
Jakov Ambrošič, 418 Pierce St., Eveleth, Minn.
Jos. Kalan, 6101 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Tiskovni odbor.

Vincenc Canjar, Jede Ambrošič in Matt Petrovič.

ZDRUŽITVENI ODBOR.

PREDSEDNIK: Frank Aleš, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
John Trécl, Box 161, Lawrence, Pa.
Josko Ovan, 248 Englewood, Detroit, Mich.
Jos. Skuk, 1101 E. 63. St., Cleveland, Ohio.
Mary Udovič, 1844 So. Racine Ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETE": Jos. Zvertnik.

POZOR! — Vse donarne pošiljke in stvari, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote sploh, naj se pošiljajo na naslov: John Verderbar, 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vse odveze bolniške podpore naj se pošiljajo Paul Bergerju, tajniku bolniškega oddelka v gl. uradu.

Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo M. Petroviču, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgoraj.

Vsi prišli na gl. porotni odsek se naj pošiljajo na naslov: Jede Ambrošič, Box 351, Canonsburg, Pa.

Vse pritožbe proti uredništvu glasila se naj pošiljajo predsedniku tiskovnega odbora Vincenc Canjarju.

Vsi dopisi in drugi spisi, nasnanila, oglasi, naročnina in sploh vse, kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

POŠILJATE VSA V NOTARSKO STROKO SPRAVILA DO POLNIH 10 LET NE ISTE MESTU

Doživljaji slovenskega vojaka v Franciji.

(Piše L. O.)

(Pregledano od vojaškega cen-
zorja.)

(Nadaljevanje). Postregle so nam s čokolado in drugimi dobrotami, do katerih vojak na bojnem fronti ne pride tako pogosto.

Noči in jutra so bila zelo hladna, toda bili smo zelo veseli, ko smo zvedeli, da se nahajamo v bližini "American Red Cross Canteen". Podvojili smo naše korake, samo da bi hitreje prišli do njih.

Komaj smo odložili našo prtljago, ko smo napravili dovolj pota za določeni dan, smo se že vsuli v barake, kjer je bila nastanjena kantina. Postregli so nas z gorko čokolado. Nemogoče mi je popisati, kaj sem občutil, ko sem zopet enkrat imel v ustih gorko pijačo.

Vsako se je okrepel od dobrote. Kajti bili smo vsi potrebni kakšnega okrepila po dolgi poti v hladni noči.

Čez dan smo počivali in že dolgo časa prej se nismo počutili tako izpočiti, kot ta dan. Na večer smo zopet odšli dalje in hodili do polnoči. Dospeli smo do neke vasi, katere ime se ne spominjam več. Je zelo prijazna okolica. Nastanili smo se na prostem.

Prebivalstvo v ti okolici se največ peča z vinorajo. In radi tega imajo "beaucoup vin rouge" (izgovori (boku vin ruže)).

Tukaj smo bivali štiri dni, kjer smo se dodobra opočili ter pripravili za nadaljnjo našo "čiščenje".

Ko smo prišli do vasi Fouge smo se vsedli na tovorne avtomobile, s katerimi smo se vozili vsu noč do poldan drugega dne. Dospeli smo v hosto, kjer smo se ustavili ter tukaj tudi prenočili. Drugi dan smo nadaljevali našo potovanje in dospeli v gozd "Bois de Hesse", kamor smo dospeli okrog poldan. Ta dan, 6. oktobra smo pa zvedeli, da se Vilčev stolček jako sumljivo maže. To je bil vris vse naokrog. Tu smo ostali do 11. oktobra. Sedaj pa nas je peljala pot po "dead mans land". Ta pokrajina je bila pred vojno krasna in razprostrala so se lepi gozdovi. Toda, sedaj sama pušča in razrita zemlja. Le tu in tam se opazi kak ogorel štor ali parobek. Pot je bila zelo slaba. Počitka nismo imeli nobenega pravega. Večkrat nam je sovražnik poslal takozvane "g i cans" v pozdrav. Pri farmi Madeline smo dobili povelje "dig in". Ker ni sem imel potrebnega orodja sem prišel kopati z pokrovom od "mess kitti". Izkopel sem jamo kakih pet inčev globoko in se vlegel v to.

Naša stotinja je bila sedaj prideljena tretjemu bataljonu od 11. pehotnega polka. Sovražnik nam je ves čas pošiljal svoje "g i cans" in "i i cans", za katere se pa ni nismo dosti zmenili.

Drugi dan smo nadaljevali svojo pot ter napredovali kakih 200 metrov, ko se vsjeje prava toča krogel vsakovrstnega kalibra na nas in med temi tudi veliko plinskih krogel. Hiteli smo na vse moči naprej, ker nas je vzpodbujal plin od razpokajočih krogel in dušiljivi plin, kateri nas je sežgal v nos. Ker je streljanje postajalo boljše, smo se prišli zopet zakopavati. Sedaj sem imel že lo-pačo in kramp. Toda, komaj smo se zakopali je že prišlo povelje "naprej". Tukaj smo izgubili kakih 12 moč več ali manj ranjenih in nekateri so bili umrli od plina in nekaj je bilo ubitih. Ko smo bili že kakih 50 metrov od gozda, kateri je bil naokoli, se je razpočila neka sovražna granata ravno pred nami. Le par korakov pred menoj so bili stari ranjeni; eden je po preteku par ur podlegel zadolbe-nim ranam. Ker so se nahajali ravno v tem okoliščini sanitetni vo-jaki, so takoj prevzeli v oskrbo ranjenec. Drugi smo pot nadaljevali valj kot da bi se nič ne pripetilo in prišli smo brez vsake nevarnosti v gozd, kjer smo prenočili. Drugi dan smo si naprej in se ustavili na samoprometnem griču. Sovražnik se je ves čas umikal pred nami. Nikoli se nismo več ustavili, da bi dali čas za en dan. Kadar smo se ustavili se je ustavila tudi on in kadar smo mi nadaljevali valj pot se je tudi on umakal. Sphob je bila cela nemška armada v tem okoliščini na splošno.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

DOBIČEK PLINSKE DRUŽBE.

Chicago, Ill. — Peoples Gas, Light & Coke kompanija bo letos napravila 16% profita od svojega vloženega kapitala. Družba je stekala in jokala, da ne more izhajati s cenami, določenimi v pogodbi, napravljeni med njo in mestno občino, dokler ji ni državna komisija za javne potrebščine dovolila povišati ceno za tisoč kuhinjskih ševljev plina na osem in osemdeset centov.

Inženir Little je napravil proračun, koliko profita bo napravila družba skozi vse leto, če račun plin po tej ceni. Račun je inženir, ki je strokovnjak v plinskih zadevah, predložil komisiji. Po tem proračunu bo družba napravila v dvanajstih mesecih \$8.043.722 dobička.

Kompanija napravi na tisoč kuhinjskih ševljev 29% profita. Če pomislimo, da je veliko zvođenega kapitala, za katerega ni bil naložen en rdeči cent, tedaj je dobiček ogromen.

ALI PRIDE DO STAVKE RIBIČEV NA VZHODNI OBALI?

New York, N. Y. — Organizirani ribiči od Barnegata do Portlanda zahtevajo, da jim lastniki ribiških ladij povišajo mezdo za tri dolarje pri tisoč funtov ujetih rib.

Ribiči zdaj prejajo po štiri-deset dolarjev mezde na mesec in sedem dolarjev od tisoč funtov ujetih rib. Če primerjamo cene, po katerih morajo konzumente plačati ribe, s temi mezdami, tedaj spoznamo, da so te mezde prava beraška napojnina.

Ribiči morajo v majhnih ladjah na odprtem morju tvegati svoje življenje, medtem, ko tisti sede na varnem, ko zunaj tuli vihar, ki spravlja velik dobiček. To je vzrok, da ribiči zahtevajo povišanje mezde in izjavljajo, da bodo zastržkali, če ne dobe povišanja mezde.

OLAJŠAVE PRI PODELITVI POTNEGA LISTA.

Chicago, Ill. — Harry R. Landis, naseljenjski komisar, naznauja, da so stopile v veljavo nekatere olajšave za izposlovanje potnega lista. Dozdaj so morale osebe, prihajajoče iz zaveznških, sobojevnih in nevtralnih dežel, polniti polo, obsegajočo štiri strani, če so vprašale za potni list v tujezemstvo. Odslej bodo morali polniti to polo le osebe, ki prihajajo iz sovražnih dežel in nimajo ameriškega državljanstva.

PRIDELEK NA BRESKVAH BO VELIK, PA TUDI CENE BODO VISOKE.

San Bernardino, Cal. — Kadar je ovočje kazalo dobro in je bil pridelek obilen, so bile tudi cene nizke. Ti časi so za nami, kajti ovočja ne pošilja sadjerejce na trg, ampak njegovo mesto je prevzel prekupec, ki plačuje sadjerejo nižjo ceno, konzumentu pa prodaja sadje po visoki ceni. Prekupec in mešetarji so dobro organizirani, njih interese brani vplivno združenje, na interese sadjerejce in konzumentu se pa nihče ne ozira.

Breskve in marelice kažejo prav dobro povsod v Kaliforniji. Pridelek bo ogromen, pa tudi cene bodo visoke. Kompanije, ki vkuhavajo sadje, so povsod zgradile svoje tovarne, kjer se prideluje sadje. Te družbe bodo seveda kupile breskve in marelice. Kar ne bodo vkuhali marelice in breskve, jih bodo posušili, kajti poleg tovarna za vkuhanje sadja, so zgradili tudi sušilnice za sušenje ovočja.

APOSTOL VOLIVA ZELI, DA SO NJEGOVI SOVRAŽNIKI KAZNOVANI.

Chicago, Ill. — Wilbur Glen Voliva, samovladar in apostol prave in edine zveličavne krščanske katoliške cerkve, se je silno razburil radi preiskave, ki jo je vodil proti nemu legislaturni odsek na zalogi, legislature. Pisal je odurno pismo državnemu prokuratorju Brundagu in znanemu državnemu pravniku Glynu, da poistita se da je bilo pismo za belena s krepkimi izrazi, ki prav valj pot se je tudi on umakal. Sphob je bila cela nemška armada v tem okoliščini na splošno.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

da so poročilo legislaturnega odseka sestavili njegovi sovražniki, ki hočejo razdajati občino, v kateri živi tisoč bogaboječih in pridnih državljanov.

NEMIR MED DIPLOMATI V PARIZU.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

formirani, da je nemška vlada fotografirano reproducirala mirovno pogodbo in poslala večje število izizov v Združene države.

Pariz, 8. jun. — Grof Broekdorf-Rantzau, načelnik nemške mirovne delegacije, je v petek odšel v Kolín. V Parizu sodijo, da je njegov odhod v zvezi z agitacijo za novo rensko republiko.

Bern, 8. jun. — Ljudstvo v okupiranih krajih ob Reni je še vedno hladno napram gibanju za odeepitev od Nemčije. V Wiesbadenu se je pojavilo precej nasprotstva. Mnogi uradniki so izjavili, da se ne bodo pokorili "začasni vladi renske republike". Iz Darmstadta poročajo, da je tja prišlo deset Nemcev, ki so jih Francozi deportirali iz Wiesbadena, ker so oporniki secesiji. Deportiranci pravijo, da so jih imeli Francozi zaprte v barakah v Wormsu in 24 ur jim niso dali ničesar jesti.

Coblentz, 8. jun. — Ameriški vojaški uradniki so ignorirali prošnjo francoskih oblastnikov ob Reni za kooperacijo v gibanju za odeepitev Renske od Nemčije. Francozi so poslali Američanom snopce letakov, ki bi se imeli razdeliti med ljudstvo v ameriškem pasu, toda Američani niso tega storili. Enako stališče zavzemajo Angličani v svojem okupacijskem pasu.

V EVROPI SE NEKAJ GODI, KAR AMERIKA NE SME VEDETI.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

vrhu sila boljševiške propagande z grozečo delavsko diktaturo. Na Anglskem se vrše dnevne konference izvrševalnega odbora velike delavske trozvece, ki se pripravljajo na generalno stavko. Ravno danes se je vršila konference odborov unije transportnih delavcev v Swansea in predsednik unije Harry Goslien je izjavil: "Generalni štrajk ni prijetna reč, toda rajši vidimo splošno stavko, kakor pa da bi dovolili, da nam vlada vzame to, kar so si delavci s težavo priborili tekom vojne."

Prihodnji teden bodo vesti iz Evrope precej zadržane in kar p skozi, bo pobarvano. Citateja, rezervirajte se!

DIKTATOR KOLČAK RAZKRINKAN.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

niški ogenj na raznih krajih severne fronte.

Omuck, 7. jun. — Zaveznška tehniška komisija, ki upravlja sibirsko železnico, poroča, da je železniška oprema v zelo slabem stanju. Kakih 14.000 oseb je zaposleno potniške in tovarne vagonne večine vlakov in zdaj je nastal problem, kako dobiti vagonne nazaj.

Danaj, 8. jun. — Bela Kun, komisar zunanjih zadev ogrske sovjetske vlade, je poslal novo predsedniku Wilsonu in Lloydu Georgeu v Pariz, v kateri opisuje nasilstva čeških čet in grozi z represalijami, ako ententa ne vstavi Čehov.

Japonci zaprli 17.120 Korejcev.

San Francisco, Cal. — Tukajšnji japonski list je objavil uradno poročilo japonske vlade, ki se glasi, da so japonske oblasti v Koreji pometale v ječe 17.120 rebelnih Korejcev tekom meseca aprila. Izmed teh je 10.776 oseb že obsojenih v zapor.

Francoški rudarji končali stavko.

Pariz. — Rudarji v okoliših Pas de Calais in Nord, ki so bili na štrajku zadnji teden, so se v petek povrnili na delo. Dobili so povišanje plače in osemurni delavnik, ki stopi v veljavo 16. junija.

NAROČNIKOM V POJASNILO.

Za oglaševanje odgovorni je oglaševalci sami. Mi ne sprejemamo do njih nobene odgovornosti. Vsak kdor kaj kupi iz oglasov in če mu ni všeč naj sam sebi pripiše. Vsa odgovornost in posledice naj nosi vsak sam. Upravištvost lista.

Z ognjem in mečem.

Zgodovinski roman.

Polaki spisal Sienkiewicz. — Poslovenil Podravski.

Nadaljevanje.

"O, naj pošlje vsaj en žarek te milosti pred n. o. jo smrtjo, da ne bom umrl v obupu in zahvalil ga bom še za križ, katerega nosim, za to, da prostaki zahtevajo mojo glavo in me na zbirališču nazivljejo izdajajo. Zahvalim ga za ugrabljeno mi premoženje, za vso krivico, katero trpim, poganjajoč se za mir."

S temi besedami dvigne proti nebu svoje roke in dve debeli solzi ste mu stekljali po licu — ki ste bili nemara res poslednji v njegovem življenju.

Sekretuski se ne more več premagati. Pade na kolena pred vojvodo, prime ga za roko in reče z ginljivim glasom:

"Vojak sem ter hodim po drugi poti, toda zaslugi in skrbi dajem vso čast."

To reči je ta plemič in vitez prapora Višnjevekega pritiskal k svojim ustom roko onega, katerega je še pred enim mesecem imenoval z drugimi vred izdajajo.

Kisel mu položi obe roki na glavo ter reče:

"Moj sin, naj te blagoslovi in potolaži Gospod in vodi tvoja pota; naj te blagoslovi tako, kakor te jaz blagosloviljam!"

Pogazanja so se še istega dne začela; zato je Hmelnički pozno prišel k vojvodu Kislu za obed in kaj slabe volje. Takoj po svojem prihodu je omenil, da to, kar je govoril prejšnjega dne o komisiji in o jetnikih, da jih bo izpustil, je govoril samo radi tega, ker je bil pijan in ker so ga hoteli nalašč speljati na led. Kisel ga je znova tolažil in pomirjeval, navajajoč mu razne dokaze, toda vse je bilo bob ob steno, ker Hmelnički je bil tiran, kakor ga je imenoval sam narod. Kmalu je začel razgrajati, da je komisarjem jelo že biti žal za večerajšnjim Hmelničkim. Pozovskega je udaril z bulavo samo radi tega, ker ni vtegnil mu pravi čas priti pred oči, da je revež skoraj obležal, ker je bil že itak popreje močno bolan.

Toda ni človekoljubje niti prigovarjanja gospoda vojvode niso nič pomagala. Šele potem, ko je bil že nekoliko pijan dobre medice, postal je nekoliko veselejši, pa o javnih zadevah ni hotel nič slišati niti spominjati se jih. "Če imamo piti, pa pijmo," je dejal. "Jutri se začne dogovori in pogazanja, če nočete, pa takoj odidem!" Od treh popoldnevi je hotel iti v spalnico gospoda vojvode, kar mu je ta močno branil, ker je nalašč tja zaprl Sekretuskega, močno se boječ, da bi med njima ne nastal kak prepir, ki bi vtegnil imeti slabe posledice za Sekretuskega. Hmelnički pa se ni dal odpraviti in je siloma šel v spalnico; za njim je šel tudi Kisel. Kako pa se vojvoda začudi, ko je hetman, stopivši v spalnico ter zagledavši poročnika, mu pomignil in rekel:

"Sekretuski! Zakaj pa ti ne piješ z nami?"

Na to mu prijazno seže v roko.

"Ker sem bolan," odvrne poročnik ter se hetmanu prikloni.

"Ti si tudi večeraj šel, in prav dolg čas mi je bilo brez tebe."

"Tako mu je bilo naročeno," omeni Kisel.

"Ne govori mi tega, gospod vojvoda. Jaz ga poznam predobro. Le gledati ni hotel, kako ste me počastili. Oj, pravi ptiček je! Kar bi ne odpustil nobenemu drugemu, odpuščem njemu, ker ga imam rad, je moj iskren prijatelj."

Kisel čudež široko odpre svoje oči. Hetman pa se obrne k Sekretuskemu.

"Ali veš, zakaj te imam rad?"

Sekretuski odmaže z glavo.

"Misliš si, da nemara za to, ker si mi odre-

zal vrv na Omelniku, ko sem bil še uboga reva, preganjan kot zverina. Toda vedi, ne zaradi tega. Takrat sem ti dal prstan, v katerem je bil skrit prah iz Kristusovega groba. Toda ti, robata duša, nisi pokazal tega prstana, ko si bil v mojih rokah, toda tudi kljub temu sem te izpustil. Sedaj sva pobotana. Moja sedanja ljubezen ne izvira iz tega.... Toda neko drugo prijaznost si mi izkazal, radi katere si sedaj moj iskren prijatelj, jaz pa tvoj vedni dolžnik."

Tudi Sekretuski začuden pogleda Hmelničkega.

"Glej no, kako se čudita," reče Hmelnički, kakor bi imel pred seboj še koga drugega. "Če si že pozabil, hočem te spomniti, kar so mi pripovedovali v Čehrinu, ko sem prišel tja s Tuhajbejem iz Bazavljuka. Povsod sem povpraševal po svojem sovražniku Čaplinskem, katerega nisem nikjer našel. Povedali so mi, kaj si naredil z njim po najinem prvem srečanju. Pograbil si ga buje za bučo in breguše, prebil ž njim vrata ter okrvavljenega kakor psa vrgel na ulico. — Ha!"

"To sem res učinil!" odvrne Sekretuski.

"Oj, dobro si naredil, da bolje nisi mogel! Tudi jaz ga še dohim, ker sicer ni pogodbe niti komisija nista za nič. Vzamem ga in se poigram z njim po svoje. Pa tudi ti si mu dal popra."

S temi besedami se hetman zopet obrne h Kislu ter začne pripovedovati:

"Za kodre ga je pograbil in za hlače, dvignil ga kakor bilko, prebil ž njim vrata ter vrgel pod kap."

Hmelnički se začne smejati tako glasno, da je kar odmevalo po sobi.

"Nu, vojvoda, ukaži nam dati medu, ker ga moram izpitati na zdravje tega viteza in mojega iskrenega prijatelja."

Kisel odpre vrata ter veli strežaju prinesiti pijačo. Prinese tri polne vrče.

Hmelnički treči z vojvodom in Sekretuskim ter v eni sapi izpije med. Kmalu postane še veselejši.

"Prosi me, kar hočeš!" reče Hmelnički, obrnivši se k poročniku.

Na hledem obličju Sekretuskega se pokaže rdečica, pa še se ni odzval.

"Ne boj se!" nadaljuje Hmelnički. "Prošnja ni dnu ter ne izkljuje oči. Prosi, kar le hočeš, izvzemši to, kar pripada gospodu Kislu."

Hmelnički celo pijan ni izgubil zavesti.

"Če se smem poslužiti tvoje naklonjenosti," odvrne Sekretuski, "tedaj te prosim, gospod hetman samo pravice. Eden tvojih polkovnikov mi je storil veliko krivico..."

"Glava mu pojde s pleč!" zagrmí Hmelnički.

"Ne, tega ne mislim; naroči mu samo, naj se dvobojuje z menoj."

"Glavo mu ukažem odsekati!" ponovi hetman. "Kateri polkovnik?"

"Bohun!"

Hmelnički začne pomežikovati z očmi, na kar se udari s pestjo po čelu.

"Bohun?" reče. "Bohun je ubit. Meni je pisal kralj, da je padel v dvoboju."

Sekretuski ostrmi. Zagloba je govoril resnico.

"A kaj ti je učinil Bohun?" vpraša dalje Hmelnički.

Sekretuski še huje pordi pri teh besedah. Bal se je govoriti o kneginjici v navzočnosti polpjanega hetmana, da bi ne slišal kakšnega neopustljivega roganja.

Kisel ga reši iz zadrege.

"Resnoba stvar je," reče vojvoda. "Meni je pravil o njej dvornik Brzozovski. Bohun je ugrabil nevesto temu plemiču, ter jo skril, da nihče ne ve kam."

"Pa jo poišči," reče Hmelnički.

"Sedaj jo že iskal nad Dnjestrom, kjer jo baje ima skrito, pa je nisem našel. Slišal sem, da jo namerava odpeljati v Kijev, kjer bi imela biti svatba. Prosim te torej, gospod hetman, dovoli mi iti v Kijev, da poiščem tam svojo nevesto."

"Ti si moj prijatelj, ti si pobil Čaplinskega. Dam ti dovoljenje, da pojdeš in iščeš povsod, kjerkoli hočeš. Dam pa še ukaz, da jo oni, ki jo skriva sedaj, odda v tvoje roke... Dam ti ukaz in pismo na metropolita, da ti jo pomaga poiskati med nunami... Verjemi mi, moja beseda ni dim."

S temi besedami odpre vrata ter pokliče Vilhovskega, da pride pisat ukaz in pismo. Dasiravno je bilo že pozno — ob štirih po polnoči — moral je Čarnota vendar le skočiti po pernač; Dzedzjala je prinesel pernač, Donec pa dobi naročilo, naj z dve sto jezdeci spremi Sekretuskega v Kijev in še dalje k prvim poljskim četam.

Druzega dne zapusti Sekretuski Perejeslavje.

XIX.

Če se je Zagloba dolgočasil v Zbaražu, dolgočasil se je še bolj Volodijevski, ki je še huje hrepenel po vojski in dogodkih. Res, da so polki šli časih iz Zbaraža, da so razganjali tolpe svoje glavnežev, ki so ropali in požigali po okolici, pa to so bile le male praske in borba z njimi, dasi prizadevajoča po zimi dovolj truda, ni prinesla mnogo slave. Zato je Volodijevski vsaki dan silil Zagloba, naj gresta na pomoč Sekretuskemu, o katerem že dolgo ni bilo nič slišati.

"Gotovo je prišel tam v kako nevarnost in nemara še celo izgubil življenje," je dejal Volodijevski. "Midva le morava iti in če ima že umreti on, naj umrjemo vsi skupaj."

Zagloba temu predlogu ni dosti nasprotoval. Po njegovih mislih je že itak mal rastele na njem v Zbaražu; toda odlašal je še vedno, pričakovalje, da utegne vsaki čas dospeti od njega kaka novica.

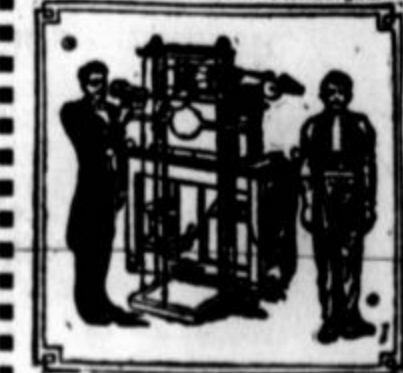
"Je hraber in previden," odgovarja Zagloba na prigovarjanje Volodijevskega, "počakajva še par dni, nemara dospe pismo, ki pokaže, da bi bila brezuspešna najina pot."

Gospod Volodijevski ni mogel ugovarjati tem besedam gospoda Zaglobe, toda čas se mu je vlekkel le prepočasi. Koncem decembra so radi mraza končali tudi boje z razbojniki, v okolici je nastal mir. Edino razvedrilo so delale še vnanje novice, ki so kaj pogosto dohajale v sivo zbaraško zidovje.

Prvi in najboljši Specialist za Slovence

Zdravi hitro in uspešno možke in ženske. Pojdite k njemu.

Ako želite točno dognati kakšno bolezen imate, pridite k meni da vas pregledam na X Ray oblični mišini, s katero se vaše telo vidi znotraj kakor na dani. Meni ni treba vgrajati kakšne bolezen vi imate kot drugemu zdravniku, ki nima tega zdravja. Torej vaša bolezen pridite k Dr. Osbornu, aka boste hitro in pravilno ozdravljeni. On je prvi in najboljši specialist za Slovence v Pittsburghu. Mi govorimo Slovenski jezik in tako lahko razumemo.

Nečista kri, bolečina do-
voden črv, mehurja in ob-
vili, bolezen ledvice, črv
in jeter.

Tajne bolezni, revmatizem,
glavobol, nevralgija, kila,
bolečina oči, ušes in grla.

Ženske bolezni, srčne bo-
lezni, prsa, plača in ledja,
sodine, posledice inflixece,
rana, artilgija, priče itd.

Moje cene so zmerno. Svetovanje brezplačno.

Kabrinolnoli bolezen imate, se lahko brezkrni obrnete na

Profesor Doktor W. J. Osborne, Specialist

113 Smithfield Street (drugo nadstropje)

Na blak od Baltimore in Ohio Diga. PITTSBURGH, PA.

Uradne ure so: 9 jutro 4. večer. Nedelje od 10 do 2. — Pridite to ogla-
seboj. Pazite na moj prvi naziv.